

Wateronderzoeken rundvee

Wateronderzoek bij installatie nieuwe bron

Het pakket 'Veedrinkwater chemisch onderzoek (10524)' is speciaal ontwikkeld voor bronboorfirma's om te controleren of de kwaliteit van de nieuwgeslagen bron/puls voldoet aan de gestelde eisen. Als rundveehouder kunt u het pakket aanvragen om te kijken of de waterbehandelingsinstallatie goed werkt. Let op: wanneer u een monster neemt bij een nieuwe bron is het belangrijk eerst twee tot vier weken te wachten; de bron moet eerst in evenwicht komen. Vervolgens moet de bron minimaal 24 uur gepompt hebben.

- Monstername: medewerker bronboorfirma of veehouder
- Tappunt monstername:

- ① vóór waterbehandelingsinstallatie: controle of kwaliteit van bron voldoet aan eisen.
- ② na waterbehandelingsinstallatie: controle of waterbehandelingsinstallatie goed werkt.

Bronwater

Welk wateronderzoek kies ik?

Bronwater

Leidingwater

Oppervlaktewater

Wateronderzoek voor KKM / Foqus

Het pakket 'Bronwateronderzoek KKM/Foqus (10526)' kunt u inzetten om bronwater, gebruikt voor het reinigen van de melk(tank)-installatie en/of in de voorcoeler, te laten onderzoeken op geschiktheid volgens de door KKM of Foqus planet gestelde normen voor waterkwaliteit. GD regelt, indien gewenst, dat de watermonsters één keer per jaar worden genomen door een erkend monsternemer.

- Monstername: uitsluitend door een erkend monsternemer
- Tappunt monstername:

- ③ monster nemen uit de kraan zo dicht mogelijk bij de melktank of melkinstallatie: controle of bronwater voldoet aan normen van KKM of Foqus planet.

Belangrijk: lever per aangevraagd wateronderzoek één monsterpot per tappunt aan.

Bronwater

Wateronderzoek bij gezondheidsklachten rundvee

Het pakket 'Veedrinkwater geschiktheid inclusief visuele en geurbeoordeling (10525)' gebruikt u om te controleren of de kwaliteit van uw drinkwater een rol zou kunnen spelen bij eventuele gezondheidsklachten of tegenvallende productie op uw bedrijf. De watermonsters worden uitgebreid chemisch en bacteriologisch onderzocht op twaalf parameters. Ook beoordeelt een analist de verschillende visuele aspecten en de geur van het monster.

- Monstername: dierenarts of veehouder
- Tappunt monstername:

- ⑤ monster nemen op de drinkplek in de stal of weide: controle op kwaliteit en geschiktheid drinkwater voor jongvee, melkkoeien of droogstaande dieren.
- ⑤ monster nemen van het oppervlaktewater: controle op kwaliteit en geschiktheid als veedrinkwater.
- ① ② ④ waterkwaliteit op andere plekken in het watersysteem controleren: oorzaak achterhalen van afwijkende waterkwaliteit op drinkplek bij gezondheidsklachten.

Wateronderzoek om periodiek de kwaliteit van drinkwater te borgen

Met het Drinkbakcheck abonnement monitort u periodiek (twee onderzoeken per jaar) eenvoudig de kwaliteit en smakelijkheid van het water in de drinkbak van uw runderen. De watermonsters worden onderzocht op de acht belangrijkste parameters voor gezond drinkwater voor rundvee. U kunt via dit wateronderzoek óók controleren op biofilm in de leidingen en het voorraadvat óf inzicht krijgen in kwaliteit en risico's van oppervlaktewater. Als deelnemer ontvangt u een monsternamepakket in mei en november.

- Monstername: dierenarts of veehouder
- Tappunt monstername:

- ④ net voordat het water de drinkbak in gaat (vóór de vlotter) of monster nemen uit kraan achterin de stal (leidingcheck): controleren op vervuiling in leidingen.
- ⑤ monster nemen op de drinkplek in de stal of weide (drinkbakcheck): periodieke controle op kwaliteit, smakelijkheid en geschiktheid drinkwater voor jongvee, melkkoeien of droogstaande dieren.
- ⑥ monster nemen van het oppervlaktewater (slootcheck): inzicht in de kwaliteit en geschiktheid als veedrinkwater. Aanvullend kunt u een extra monster nemen en laten onderzoeken op salmonella (11650).

NB: De Drinkbakcheck is ook als eenmalig wateronderzoek (artikelnummer 11649) aan te vragen.

Bronwater

Leidingwater

Oppervlaktewater

Wilt u er zeker van zijn dat de monsters op de juiste manier worden genomen en ingestuurd naar GD? Laat uw monsters dan nemen door een erkend monsternemer. Informeer naar de mogelijkheden via 0900-1770 (optie 2).

Indien u zelf een watermonster wilt nemen kunt u waterpotjes (VDTRA090) of complete monsternamepakketten bestellen in de GD Webshop: www.gdwebshop.nl

Het laboratorium van GD is erkend door de Raad voor Accreditatie voor het uitvoeren van bepalingen in veedrinkwater (L120). Wilt u meer weten over de inhoud van de pakketten of over referentiewaarden van waterkwaliteit? Kijk dan op www.gddiergezondheid.nl/rundveedrinkwater.

Instructie monstername

Indien u zelf de monstername mag uitvoeren zijn dit de belangrijkste aandachtspunten:

- Gebruik uitsluitend steriele potjes (180 milliliter met blauwe deksel), bestemd voor drinkwateronderzoek.
Lever per aangevraagd onderzoek één monsterpot per tappunt aan.
- Raak de binnenkant van de deksel nooit aan. Leg de deksel op een schone plaats of houd hem in de hand met de binnenkant naar beneden.

Monstername bij tappunt of uit de kraan ①, ② en ③

De kraan of het aftappunt waar het watermonster uit genomen wordt moet schoon en droog zijn en regelmatig worden gebruikt. Als er een aangekoppelde slang of koppeling aan de kraan zit of een zeefje in de kraanmond zit, verwijder deze dan vóórdat u de kraan laat lopen. Laat de kraan eerst ongeveer 3 minuten rustig lopen (ongeveer 15 liter). Houd het potje tijdens het vullen horizontaal in de waterstraal en niet te dicht bij de kraan.

Monstername uit de leiding ④

Vul het potje uit een kraan achterin de stal of net voor het water de drinkbak ingaat. Zorg ervoor dat u een monster neemt dat direct uit de leiding afkomstig is. Let erop dat de randen of deksel van het potje hierbij geen onderdelen van de leiding/waterbak raken.

Monstername op de drinkplaats ⑤ en ⑥

Vul het potje tot 2 tot 5 centimeter onder het wateroppervlak.

- Vul het potje volledig en draai de deksel goed dicht, zodat geen lekkage optreedt.
- Voorzie de deksel met een watervaste stift van het UBN en de zijkant van het potje met plaats van monstername (tappunt), monsternummer (zoals vermeld op het inzendformulier) en het gewenste onderzoek.

Na de monstername

Vul het inzendformulier wateronderzoek zo volledig mogelijk in:

- Van belang zijn uw juiste adresgegevens, telefoonnummer, UBN, diersoort en de reden van het onderzoek.
- Neem de identificatie van het potje (monsternummer en tappunt) over op het inzendformulier.
- Kruis het juiste pakket (wateronderzoek) aan en vermeld daar achter het bijbehorende monsternummer.
- Wanneer een erkend monsternemer het monster heeft genomen, moet dit op het formulier worden vermeld.
- Voorzie het formulier van uw handtekening en de handtekening van de monsternemer (indien van toepassing).
- **Vermeld altijd de datum en tijd van monstername.**
- Plaats het potje in het verpakkingsmateriaal en voeg hierbij een ingevroren koelelement/coolpack.

Het verzenden van de monsters

Zorg ervoor dat de watermonsters op de dag van monstername gekoeld (met ingevroren koelelement/coolpack in tempexdoos) en bij voorkeur dezelfde dag vóór 17.00 uur (maar uiterlijk de volgende dag vóór 7.00 uur) bij GD worden aangeleverd (binnen 24 uur na monsternametijdstip). Voor wateronderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma gelden andere voorwaarden, zie kader. Informeer of uw dierenarts voor (gekoeld) transport kan zorgen. Indien uw dierenarts gebruik maakt van de ophaaldienst voor monstermateriaal kan de praktijk haar eigen retoursticker op de retourverpakking plakken. Wanneer een koerier het monster vervoert plakt u een retoursticker (GD, t.a.v. CMD, Arnsbergstraat 7, 7418 EZ Deventer) rechts op het etiket van de retourverpakking. U kunt de monsters ook zelf gekoeld afgeven bij GD.

Aanvullend wateronderzoek

Het is mogelijk om aanvullend wateronderzoek uit te laten voeren bij GD. U kunt onder andere kiezen uit gericht wateronderzoek op salmonella of op zware metalen.

Onderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma

Voor wateronderzoek in het kader van een kwaliteitsprogramma (bijvoorbeeld KKM/Foqus planet of Vitaal Kalf), geldt dat de monsters op de dag van monstername voor 17.00 uur gekoeld (2-8°C) moeten worden afgeleverd bij het GD-laboratorium. Monstername in het kader van KKM/Foqus mag uitsluitend door een erkend monsternemer worden uitgevoerd.

Meer informatie vindt u op:
[www.gddiergezondheid.nl/
rundveedrinkwater](http://www.gddiergezondheid.nl/rundveedrinkwater)